БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ЗАСАГ
ДАРГЫН
ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

2019.

2019.

10

10

ГАРЧИГ

Аргачлалын тайлбар 3-4

Хүн ам өрхийн зарим үзүүлэлт.....5

Орон нутгийн төсвийн орлого, зарлага 5-6

Ажиллагсад, ажилгүйчүүд, ажлын байр 6

Мөнгө, банк.....7

Үнэ.....7-8

Аж үйлдвэр.....8

Хөдөө аж ахуй 9-11

Нийгмийн даатгал, нийгмийн халамж.....11-12

Эрүүл мэнд.....12-13

Гэмт хэрэг.....13-14

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

- **Хөдөлмөр:** Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдэд Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй хайж байгаа Хөдөлмөр, халамж, үйлчилгээний газарт бүртгүүлсэн хүмүүс орсон болно.
- **Эрүүл мэнд, Гэмт хэрэг:** Уг салбарын мэдээнүүдийг холбогдох газар, хэлтсүүд нь нэгтгэн гаргаж ирүүлдэг.
    - **1 хүртэлх насны 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг** 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог дээрх хугацаанд амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тодорхойлдог.
    - **1-5 хүртэлх насны 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг** 1-5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог дээрх хугацаанд амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тодорхойлдог.
- **Гэмт хэрэг:** Аймгийн цагдаагийн газраас захиргааны статистик мэдээгээр нэгтгэн гаргадаг.
- **Эрүүгийн хуульд** эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээр заасан, нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг гэмт хэрэг гэнэ. Гэмт хэргийн нийгмийн аюулын шинж чанар, хэр хэмжээ, оногдуулж болох ялын хүнд, хөнгөнийг харгалзан гэмт хэргийг хөнгөн, хүндэвтэр, хүнд, онц хүнд гэж ангилна.

Эрүүгийн хууль шинэчлэгдсэнтэй холбогдон гэмт хэргийн нэр төрөл урьдынхаас нилээд өөрчлөгдсөн.

- Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдыг амиа хорлоход хүргэх, иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг болон хүнийг санаатай алах, болгоомжгүйгээс алах хэргийг нэгтгэн оруулсан.
- Хүүхэд гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэгт хүчингийн хэргийг оруулсан.
- Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдын эд хөрөнгийг хулгайлах, бусдын эд хөрөнгийг булаах, бусдын эд хөрөнгийг дээрэмдэх, бусдыг эд хөрөнгийг залилан мэхэлж авах, бусдын эд хөрөнгийг завших, үрэгдүүлэх гэмт хэргийг хамруулсан.
- Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэгт гал түймрийн хэргийг хамруулсан.
- Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэгт танхайн гэмт хэргийг оруулсан.
- 18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог гаргахдаа нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог оны эхний 18 ба түүнээс дээш насны хүн амд харьцуулан тооцно.

- **Хэрэглээний үнийн индекс / ХҮИ / гэдэг нь** хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.
    - Үндэсний статистикийн хороо нь хэрэглээний үнийн улсын индексийг Улаанбаатар хотын ХҮИ-ээр тооцож байсан аргачлалаа шинэчилж, 2008 оны 1 дүгээр сараас олон улсын нийтлэг арга зүйн дагуу хэрэглээний үнийн улсын индексийг аймаг, нийслэлийн өрхийн 2010 оны хэрэглээний зардлаар жигнэсэн дундаж үзүүлэлтээр тооцох аргачлалд шилжсэн.
- **Мөнгө, банк:** Монгол банк арилжааны банкуудаас мэдээг авч нэгтгэн, банкуудын үндсэн материалын хамт ирүүлдэг.
- **Төрийн санхүү:** Төсвийн орлого, зарлагын мэдээг Олон Улсын Валютын Сангийн стандарт ангиллаар 1995 оны 10-р сараас эхлэн жил бүр гаргаж байна. Аймгийн төсвийн орлого нь аймаг, сумын төсвийн орлогоос бүрдэнэ. Аймгийн төсвийн мэдээг Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс үндсэн нэгжүүдээс авч нэгтгэн ирүүлдэг.
- **Хөдөө аж ахуй:** Мал төллөлт, төл бойжилт, мал хорогдлын мэдээг багийн Засаг дарга нар өрхөөс цуглуулж, сумын тамгын газарт нэгтгэн ирүүлдэг.
- **Аж үйлдвэр:** Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар ангилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна. Үндсэн нэгжүүд мэдээг ирүүлдэг.

  Нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг тооцохдоо: гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг 2010 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлж тодорхойлсон болно.

  Борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлангийн хугацаанд оны үнээр үнэлж, худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл нь тухайн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

ХҮН АМ, ӨРХИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

2018 онд аймгийн хүн ам 88359 болж өмнөх оноос 1.3 хувиар буюу 1116 хүнээр нэмэгдсэн байна. Нийт хүн амыг хүйсээр нь авч үзвэл 50.7 хувь буюу 44829 нь эмэгтэйчүүд, 49,3 хувь буюу 43530 эрэгтэйчүүд эзэлж байна. Байршилаар авч үзвэл 33.8 хувь нь аймгийн төв, 11.9 хувь нь сумын төв, 52.6 хувь нь хөдөө, 1.6 хувь тосгонд байна.

2018 онд Баянхонгор аймаг 26643 өрхтэй болж өмнөх оны мөн үеэс 3.3 хувиар өсчээ. Нийт өрхийг байршлаар нь авч үзвэл 34.4 хувь нь аймгийн төвд, 12.1 хувь нь сумын төвд, 52.0 хувь нь хөдөөд, 1.5 хувь нь тосгонд байна.

Өрхийн тоо

		Үүнээс			
Сум/Дүүрэг	**Өрх - Бүгд**	**Нийслэл, аймгийн төвд**	**Хот, тосгонд**	**Сумын төвд**	Хөдөөд
	1	**2**	**3**	**4**	5
Баацагаан сум	**1067**	**0**	**0**	**111**	956
Баянбулаг сум	**495**	**0**	**0**	**90**	405
Баянговь сум	**866**	**0**	**0**	**162**	704
Баянлиг сум	**1072**	**0**	**0**	**292**	780
Баян-Овоо сум	**877**	**0**	**0**	**207**	670

Баян-Өндөр сум	**753**	**0**	**0**	**155**	598
Баянхонгор сум	**9679**	**9278**	**78**	**0**	323
Баянцагаан сум	**1026**	**0**	**0**	**166**	860
Богд сум	**908**	**0**	**0**	**189**	719
Бөмбөгөр сум	**997**	**0**	**0**	**231**	766
Бууцагаан сум	**1085**	**0**	**0**	**164**	921
Галуут сум	**1264**	**0**	**0**	**199**	1065
Гурванбулаг сум	**636**	**0**	**0**	**76**	560
Жаргалант сум	**939**	**0**	**0**	**196**	743
Жинст сум	**647**	**0**	**0**	**135**	512
Заг сум	**634**	**0**	**0**	**189**	445
Өлзийт сум	**1144**	**0**	**0**	**204**	940
Хүрээмарал сум	**519**	**0**	**0**	**82**	437
Шинэжинст сум	**754**	**0**	**0**	**99**	655
Эрдэнэцогт сум	**1281**	**0**	**0**	**280**	1001
НИЙТ	**26643**	**9278**	**78**	**3227**	14060

	БҮХ ХҮН АМ								
				Сумын төвд			**Хөдөөд**		
Сум/Дүүрэг	**Бүгд**	**Эрэгтэй**	**Эмэгтэй**	**Бүгд**	**Эрэгтэй**	**Эмэгтэй**	**Бүгд**	**Эрэгтэй**	**Эмэгтэй**
	1	**2**	**3**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**
Баацагаан	**3307**	**1679**	**1628**	**341**	**165**	**176**	**2966**	**1514**	**1452**
Баянбулаг	**1767**	**877**	**890**	**316**	**157**	**159**	**1451**	**720**	**731**
Баянговь	**2922**	**1420**	**1502**	**527**	**244**	**283**	**2395**	**1176**	**1219**
Баянлиг	**3848**	**1906**	**1942**	**975**	**499**	**476**	**2873**	**1407**	**1466**
Баян-Овоо	**2650**	**1384**	**1266**	**574**	**285**	**289**	**2076**	**1099**	**977**
Баян-Өндөр	**2668**	**1350**	**1318**	**529**	**267**	**262**	**2139**	**1083**	**1056**
Баянхонгор	**31685**	**15127**	**16558**	**30271**	**14424**	**15847**	**1139**	**566**	**573**
Баянцагаан	**3590**	**1811**	**1779**	**587**	**270**	**317**	**3003**	**1541**	**1462**
Богд сум	**3113**	**1516**	**1597**	**606**	**280**	**326**	**2507**	**1236**	**1271**
Бөмбөгөр	**3288**	**1644**	**1644**	**786**	**367**	**419**	**2502**	**1277**	**1225**
Бууцагаан	**3670**	**1836**	**1834**	**541**	**251**	**290**	**3129**	**1585**	**1544**
Галуут сум	**4103**	**2122**	**1981**	**648**	**323**	**325**	**3455**	**1799**	**1656**
Гурванбулаг	**2216**	**1096**	**1120**	**246**	**123**	**123**	**1970**	**973**	**997**
Жаргалант	**2961**	**1474**	**1487**	**600**	**282**	**318**	**2361**	**1192**	**1169**
Жинст сум	**2192**	**1084**	**1108**	**432**	**216**	**216**	**1760**	**868**	**892**
Заг сум	**2073**	**1050**	**1023**	**601**	**313**	**288**	**1472**	**737**	**735**
Өлзийт сум	**3870**	**1945**	**1925**	**706**	**337**	**369**	**3164**	**1608**	**1556**
Хүрээмарал	**1748**	**883**	**865**	**239**	**123**	**116**	**1509**	**760**	**749**

Шинэжинст	**2449**	**1205**	**1244**	**291**	**130**	**161**	**2158**	**1075**	**1083**
Эрдэнэцогт	**4239**	**2121**	**2118**	**894**	**448**	**446**	**3345**	**1673**	**1672**
НИЙТ	**88359**	**43530**	**44829**	**10439**	**5080**	**5359**	**47374**	**23889**	**23485**

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО

2019 оны 10 дугаар сарын байдлаар аймгийн төсвийн орлогын дүн 12619.0 сая төгрөг болж, өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 995.3 сая төгрөгөөр буюу 8.5 хувиар өссөн байна.

Орлогын төлөвлөгөөний биелэлтийг төрөл дээр нь авч үзвэл газрын төлбөр 26.5 сая төгрөг, ҮХЭХ-ийн татвар 6.4 сая төгрөг. хог хаягдлын хураамж 50.7 сая төгрөгөөр тус тус тасарч, ЦХТА орлого /суутган-1/ 180.0 сая төгрөг, НӨАТатвар 337.2 сая төгрөг, Улсын тэмдэгтийн хураамж 42.0 сая төгрөг, ус ашигласны төлбөр 28.8 сая төгрөг, ИОТТХ 109.4 сая төгрөг, АТӨЯХ-н татвар 51.8 сая төгрөг, ААНБ-ын орлогын албан татвар 705.1 сая төгрөгөөр тус тус давуулан биелэлээ.

Нийт орлогод ААНБ-н орлогын албан татвар 8.6 хувь, нэмүү өртгийн албан татвар 9.1 хувь, ЦХТА орлого 32.7 хувь, авто тээвэр өөрөө авагч хэрэгслийн татвар 3.8 хувь, хүү торгууль 6.4 хувь бусад төлбөр хураамж 19.8 хувийг тус тус эзэлж байна

МӨНГӨ ЗЭЭЛ, ХАДГАЛАМЖ

Монгол Банкны аймаг дахь салбараас ирүүлсэн мэдээгээр 2019 оны 10 дугаар сарын 11-ны байдлаар арилжааны банкуудаар 190675.7 сая төгрөг эргэлдэж байна.

Оны эхний 9 сарын байдлаар нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 189348.4 сая төгрөг байгаагийн 185993.1 сая төгрөг нь хэвийн зээл, 2465.7 сая төгрөг нь анхаарал хандуулах зээл /хугацаа хэтэрсэн/, 2216.9 сая нь чанаргүй зээл байна.

2019 оны эхний 9 сарын байдлаар иргэдийн хадгаламж 112193.5 сая төгрөг болжээ. Үүний 27047.4 сая төгрөг нь хугацаагүй хадгаламж, 85083.7 сая төгрөг нь хугацаатай хадгаламж, 62.4 сая төгрөг нь бусад хадгаламж, сертификат байна.

Аймгийн банкны салбарын нийт ашиг өссөн дүнгээр 13464.7 сая төгрөг болжээ.

№	ХӨРӨНГӨ	2О19-10-11
1	Мөнгөн хөрөнгө	3,000,866.5
2	Зээлийн өрийн үлдэгдэл / цэвэр/	189,348,420.4
	Хэвийн зээл	185,993,073.1
	Хугацаа хэтэрсэн зээл	2,465,681.7
	Чанаргүй зээл	2,216,991.5
	Хэвийн бус зээл	591,446.8
	Эргэлзээтэй зээл	346,403.7
	Муу зээл	1,279,141.0
	/ЗТУБАХСАН/	- 1,327,325.9
	Нийт зээл	190,675,746.2
3	Бусад хөрөнгө	3,571,929.6
4	Үндсэн хөрөнгө / цэвэр /	3,952,784.6
5	Харилцах данс	24,478,454.7
6	Хадгаламж	112,193,504.2
	Хугацаагүй хадгаламж	27,047,398.1

	Хугацаатай хадгаламж	85,083,676.7
	Бусад хадгаламж, сертфикат	62,429.4
7	Бусад өр төлбөр	48,192,114.6
8	Ашиг/Алдагдал	13,464,730.3

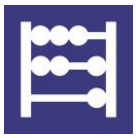

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

Аймгийн өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс 10 сарын байдлаар өмнөх сартай харьцуулсанаар 0.3 хувиар өсчээ, ийнхүү өсөхөд голлож мах, махан бүтээгдэхүүн, сүү, сүүн бүтээгдэхүүний барааны бүлгийн үнэ өссөн нь нөлөөлжээ.

Харин өмнөх оны жилийн эцэстэй харьцуулахад 4.3 хувиар өссөн нь хүнсний бараа, согтууруулах бус ундааны барааны бүлгийн үнэ, согтууруулах ундаа, тамхиний бүлгийн барааний үнэ, тээврийн бүлгийн барааны үнэ өссөнтэй холбоотойгоор өссөн нь харагдаж байна.

Тайлант 09 дүгээр сарыг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад ерөнхий индекс 6.2 хувиар өссөн байгаа нь голлож хүнсний бараа, согтууруулах бус ундааны бүлгийн барааны үнэ, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн барааны үнэ, боловсролын үйлчилгээний бүлгийн барааны үнэ, тээврийн үйлчилгээний бүлгийн барааны үнэ өссөнтэй шууд холбоотой байна.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

	2019.10 / 2018.10	2019.10 / 2018.12	2019.10 / 2019.09
ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС	106.2	104.3	100.3
ХҮНСНИЙ БАРАА,СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	110.4	106.0	99.7
СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	105.2	104.0	100.0
СОГТУУРУУЛАХ УНДАА,ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	103.6	103.4	100.0
ТАМХИ	103.3	103.3	100.0
ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	108.5	106.8	100.9
ГУТАЛ	107.5	105.9	101.0
ОРОН СУУЦ,УС,ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД	103.4	106.5	100.0
ОРОН СУУЦНЫ ТЕХНИКИЙН БОЛОН ЗАСВАРЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	103.1	102.1	100.0
УСАН ХАНГАМЖ БОЛОН ОРОН СУУЦНЫ БУСАД ҮЙЛЧИЛГЭЭ	106.3	106.3	100.0
ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	102.8	109.2	100.0
ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	105.1	103.4	100.2
ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ХЭРЭГСЭЛ, ХИВС БОЛОН ШАЛНЫ БУСАД ДЭВСГЭР	111.5	108.2	100.5
ГЭР АХУЙН ОЁМОЛ, НЭХМЭЛ ЭДЛЭЛ	100.0	100.0	100.0
ГЭР АХУЙН ЦАХИЛГААН БАРАА	102.3	100.8	100.0
ГЭР АХУЙН ШИЛЭН ЭДЛЭЛ, САВ СУУЛГА	104.6	104.6	100.3
ГЭР АХУЙ, ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЗОРИУЛАЛТТАЙ ХӨДӨЛМӨРИЙН БАГАЖ ХЭРЭГСЭЛ	107.3	102.3	100.0
ГЭР АХУЙН ЦЭВЭРЛЭГЭЭНИЙ БОЛОН БУСАД ЖИЖИГ БАРАА, ГЭРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	101.4	100.8	100.0
ЭМ ТАРИА ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	107.4	104.8	100.0

ЭМ ТАРИА ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЭЛ	110.0	106.4	100.0
АМБУЛТОРЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
ЭМНЭЛЭГТ ХЭВТЭЖ ҮЗҮҮЛСЭН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
ТЭЭВЭР	101.5	99.6	100.5
ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХУДАЛДАН АВАЛТ	101.4	101.4	100.0
ХУВИЙН ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ЗАСВАР ҮЙЛЧИЛГЭЭ	102.0	97.9	101.1
ТЭЭВРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.6	100.4	100.0
АМРАЛТ ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА ҮЙЛЧИЛГЭЭ	102.5	102.5	100.0
ДУУ, ДҮРС, ГЭРЭЛ ЗУРАГ, МЭДЭЭЛЛИЙГ БОЛОВСРУУЛАХ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ	100.9	100.9	100.0
ЧӨЛӨӨТ ЦАГ СОЁЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
НОМ СОНИН, БИЧГИЙН ХЭРЭГСЭЛ	106.3	106.3	100.0
БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	99.9	99.9	100.0
ЗОЧИД БУУДАЛ НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	103.8	103.8	100.0
БУСАД БАРАА ҮЙЛЧИЛГЭЭ	107.0	105.4	101.3
ХУВЬ ХҮНД ХАНДСАН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	107.7	105.7	101.3
ХУВЬ ХҮНИЙ ЭД ЗҮЙЛ, ХЭРЭГЛЭЛ	106.1	106.1	102.4
САНХҮҮГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Жилийн эцсийн мал тооллогын дүнгээр 2018 онд манай аймгийн мал сүргийн нийт дүн 4249.5 мянга болж, 2017 оныхоос 7.4 хувь буюу 338.3 мянган толгойгоор буурлаа. Нийт дүнгээр адуун сүргийн тоо 175.9 мянга, үхэр 239.8 мянга, тэмээ 57.4 мянга, хонь 1297.5 мянга, ямаа 2478.9 мянган толгойд болж, 2017 оныхоос адуу -4184, үхэр -565, хонь -83658, ямаа -252897 толгойгоор тус тус буурч, тэмээн сүрэг 3039 толгойгоор өссөн байна. .

Нийт мал сүргийн дотор адуу 4.1 хувь, үхэр 5.6 хувь, тэмээ 1.4 хувь, хонь 30.6 хувь, ямаа 58.3 хувийг тус тус эзэлж, өмнөх оныхоос ямааны эзлэх хувь 1.2 пунктээр буурч, хониных 0.5 пункт, адууных 0.2 пункт, үхэр 0.4 пункт, тэмээнийх 0.2 пунктээр өссөн байна.

Малын тоо Баянбулаг, Галуут, Гурванбулаг, Жаргалант сумдад 874 - 21216 толгойгоор өсч, бусад сумд 3785 - 40258 толгойгоор буурчээ.

Малын тоо 2018 онд

мян.тол

	Малын тоо		2017/2018		Нийт дүнд эзлэх хувь	
	2017	2018	Зөрүү	Хувь	2017	2018
Бүгд	**4587.7**	**4249.5**	**(338.3)**	**92.6**	**100.0**	**100.0**
Адуу	180.1	175.9	(4.2)	97.7	3.9	4.1
Үхэр	240.3	239.8	(0.6)	99.8	5.2	5.6
Тэмээ	54.3	57.4	3.1	105.6	1.2	1.4
Хонь	1381.1	1297.5	(83.7)	93.9	30.1	30.6
Ямаа	2731.8	2478.9	(252.9)	90.7	59.5	58.3

Хамгийн олон мал тоолуулсан эхний 5 сумд Баацагаан (322229), Галуут (289552), Буцагаан (279027), Бөмбөгөр (270868), Баянцагаан (247016) сумууд орж байна. Малын

төрлөөр нь авч үзвэл тэмээгээр Баянлиг 23064, адуугаар Галуут 19857, үхрээр Эрдэнэцогт 51745, хониор Галуут 126616, ямаагаар Баацагаан 241995 толгойг тус тус тоолуулж аймагтаа тэргүүлж байна.

Манай аймаг улсад нийт малын тоогоор 4249.5 зургаад, ямааны тоогоор 2478.9 нэгдүгээрт, тэмээний тоогоор 57.4 хоёрдугаарт, үхрээр 239.8 есдүгээрт, адуугаар 175.9 аравт, хониор 1297.5 арваннэгдүгээрт орж байна.

Аймгийн хэмжээнд 09 дүгээр сарын мал төллөлт, төл бойжилтийн мэдээгээр оны эхний хээлтэгчийн 70.2 хувь буюу нийт 1371611 хээлтэгч мал төллөсөн ба гарсан төлийн 97.3 хувь буюу 134860 төл эсэн мэнд бойжиж байна. Бойжсон төлийг төрлөөр нь харвал ботго 6244, унага 32142, тугал 59275, хурга 480524, ишиг 770445 толгой тус тус бойжсон байна.

2019 оны 9 дүгээр сарын том малын зүй бус хорогдлын мэдээгээр нийт 29171 толгой мал хорогдсон нь оны эхний малын 0.7 хувийг эзлэж байна. Том малын зүй бус хорогдлыг төрлөөр нь авч үзвэл тэмээ 82, адуу 1584, үхэр 3447, хонь 8565, ямаа 15493 толгой тус тус хорогджээ. Мөн нийт хорогдсон малын 23.6 хувь буюу 6886 толгой хээлтэгч мал хорогдсон байна.

Ургац хураалтын явцын мэдээгээр аймгийн хэмжээнд 2019 оны 10 дугаар сарын 30-ний байдлаар 1663.1 тонн төмс, 798.9 тонн хүнсний ногоо хураасан нь өмнөх оны мөн үеэс төмс 244.6 тонн (14.7 %)-оор, хүнсний ногоо 184.5 тонн (23.1 %)-оор тус тус буурсан байна.

АЖ ҮЙЛДВЭР

2019 оны 10 дугаар сарын байдлаар аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний борлуулалт 28225.4 сая төгрөг болж, өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 19006.2 сая төгрөгөөр буюу 3.1 дахин өссөн байна, ингэж өсөхөд нөлөөлсөн гол шалтгаан нь алт олборлолт, борлуулалт өссөнтэй холбоотой юм

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт өссөн дүнгээр /мян.төг/

	Аравдугаар сар		
	2018	2019	2019.09/2018.09
	9219155.0	28225378.0	306.2

Аж үйлдвэрийн гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт
/өссөн дүнгээр/

		Аравдугаар сар		
Алт	Кг	42.3	215.6	509.7
Нүүрс	Мян.тн	42.5	22.6	53.2
Нарийн боов	тн	122.2	120.5	98.6

Талх	тн	142.8	134.7	94.3
Хиам	тн	7.2	8	111.1
Дулаан	Мян.Гкал	380.1	275.8	72.6
Түгээсэн цэвэр ус	Мян.м3	554.1	501.3	90.5
Боловсруулсан шингэн сүү	Мян.л	2.6	4.0	155.8

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ

2019 оны эхний 10 сард тэтгэврийн даатгалын сангаас өндөр насны тэтгэвэрт 27688.3 сая төгрөг, тахир дутуугийн тэтгэвэрт 6274.3 сая төгрөг, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэрт 1716.9 сая төгрөг, цэргийн тэтгэвэрт 821.8 сая төгрөг, тэтгэмжийн даатгалын сангаас хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмжид 55.5 сая төгрөг, жирэмсэн болон амаржсаны тэтгэмжид 1153.0 сая төгрөг, оршуулгын тэтгэмжид 319.0 сая төгрөг, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас тахир дутуугийн тэтгэвэрт 69.9 сая төгрөг, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэрт 25.2 сая төгрөг, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас ажилгүйдлийн тэтгэмжид 381.1 сая төгрөг тус тус олгожээ

Нийгмийн халамжийн сангаас 2019 оны 10 дугаар сард 3887 хүнд 5453.9 сая төгрөгийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, жирэмсэн эхийн тэтгэмж 2569 эхэд 368.8 сая төгрөг, алдарт эхийн одонтой эхчүүдэд олгосон тусламж 7678 эхэд 1021.1 сая төгрөг, алдар цолтой 25 ахмадад 42.8 сая төгрөгийн хөнгөлөлт үзүүлсэн бол Ахмад настны нийгмийн хамгааллын тухай хуулийн дагуу олгогдож байгаа нэг удаагийн хөнгөлөлт, тусламж 3975 хүнд 466.2 сая төгрөг, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний нийгмийн хамгааллын тухай хуулийн дагуу олгогдож байгаа хөнгөлөлт, тусламж 1039 хүнд 182.5 сая төгрөг тус тус зарцуулсан байна.

АЖИЛГҮЙДЭЛ, АЖЛЫН БАЙР, АЖИЛЛАГСАД

2019 оны эхний 10 сарын байдлаар аймгийн бүртгэлтэй ажилгүй иргэд 1302 болж өмнөх сараас 1.7 хувиар өсчээ. Нийт бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 57.4 хувь буюу 747 эмэгтэйчүүд байна. Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийг насны бүлгээр авч үзвэл 15-44 насныхан 76.4 хувь буюу 995 иргэн, 45 дээш насныхан 307 иргэн 23.6 хувийг эзлэж байна. Харин боловсролын түвшнээр харвал бүрэн дунд хүртэл боловсролтой иргэд 61.1 хувь, тусгай мэргэжлийн болон техникийн болон дээд, боловсролтой иргэд 38.0 хувь, магистр, докторын боловсролтой иргэд 0.9 хувийг тус тус эзлэж байна.

Эхний 10 сарын байдлаар бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээс 978 иргэн үүнээс 482 эмэгтэй ажилд зуучлагдан оржээ. Ажилд орсон иргэдийн 75.9 хувь буюу 743 нь 15-44 насныхан байна.

Шинэ ажлын байранд нийт 764 иргэн ажиллаж байгаа бөгөөд үүний 56.4 хувь буюу 431 эмэгтэйчүүд байна. Шинэ ажлын байранд ажиллаж байгаа иргэдийг эдийн засгийн салбараар харвал Хөдөө аж ахуйн салбарт 106, Боловсруулах үйлдвэрийн салбарт 213, Худалдааны салбарт 9, мэдээлэл холбоо 385, төрийн удирдлага болон албан журмын

нийгмийн хамгаалалд 67, боловсролд 140, үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа 22, хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа 43, бусад салбаруудад 2-3 хүнд шинэ ажлын байр гаргаж ажиллаж байна.

Эхний 10 сарын байдлаар нийт 1467 ажлын байрны захиалга ирсэн байна. Ажлын байрны захиалгыг эдийн засгийн салбараар үзвэл Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн хамгаалалд 158, Удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаанд 13, Хөдөө аж ахуйн салбарт 363, Барилгын салбарт 108, Боловсролын салбарт 116, Үйлчилгээний салбарт 237, уул уурхай олборлолтын салбарт 165, хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн салбарт 52, боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарт 118, бусад салбаруудад 1-4 ажлын байрны захиалга иржээ.

ЭРҮҮЛ МЭНД

2019 оны 10 дугаар сарын байдлаар аймгийн хэмжээнд 1725 эх төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 42 төрөлтөөр нэмэгдсэн байна. Нийт төрсөн эхийн 91.3 хувь нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт, сум дундын, сумын эмнэлэгт 8.7 хувь нь төржээ. Нялхасын эндэгдэл эхний 10 сарын байдлаар 26 гарчээ.

Аймгийн хэмжээнд 10 сарын байдлаар нийт 1330 халдварт өвчин бүртгэгдэж 10000 хүн амд 151.4 байгааг 2018 онтой (131.4) харьцуулахад 13.3 хувь нэмэгдэж, сүрьеэгийн 2 нас баралт бүртгэгдсэн байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад БЗДХ-ын тохиолдлын тоо нэмэгдэж, нийт халдварт өвчний 84.6 хувийг эзэлж байна. Бүртгэгдсэн БЗДХ-ын 1126 тохиолдлын 32.0 хувийг заг хүйтэн, 52.9 хувийг трихомониаз, 15.1 хувийг тэмбүүгийн өвчлөл эзэлж, өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад заг хүйтэн, трихоминиазын өвчлөл 2.1-2.4 дахин нэмэгдсэн нь анхаарал татаж байна.

Тайлант оны эхний 10 сарын байдлаар нас баралтын 418 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оноос 5 тохиолдлоор буурч, нийт нас баралтын 25.8 хувь нь эмнэлэгт нас барснаас 29.6 хувь нь хоног болоогүй нас барсан нь өнгөрсөн оны мөн үеэс өссөн үзүүлэлттэй байна.

Эхний 10 сарын байдлаар хорт хавдрын 81 нас баралт, осол гэмтлийн 63 нас баралт бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад хорт хавдрын нас баралт буурсан, осол гэмтлийн нас баралт өссөн дүнтэй байна.

Нийт 13628 түргэн тусламжийн дуудлага бүртгэгдсэний 19.6 хувийг алсын, 4.1 хувийг осол гэмтлийн дуудлага эзлэж байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад түргэн тусламжийн дуудлага буурсан, нийт дуудлагад эзлэх алсын болон осол гэмтлийн дуудлага тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна.

ГЭМТ ХЭРЭГ

1. **<u>2019 оны III-дугаар улирлын байдлаар нийт 3487 гомдол, мэдээлэл хүлээн авч шалгав. Үүнээс:</u>**

- ✓ 699 буюу 80.8 хувьд хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээсэн
  152 буюу 17.6 хувьд хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээхээс татгалзах санал гаргасан.

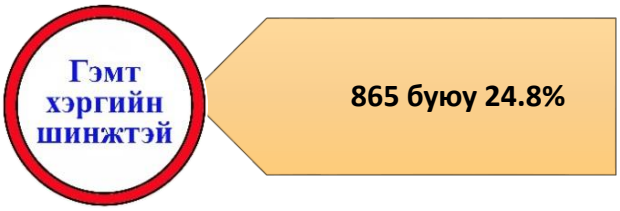

- ✓ 1771 буюу 67.5 хувийг Зөрчлийн хэрэг нээсэн болон хялбаршуулсан журмаар шийдсэн
- ✓ 72 буюу 2.8 хувийг Ердийн журмаар шийдсэн
- ✓ 773 буюу 29.5 хувийг зөрчлийн шинжгүй үндэслэлээр татгалзсан
- ✓ 6 буюу 0.2 Харъяаллын дагуу шилжүүлэн шийдвэрлэсэн байна.

Гэмт хэргийн шинжтэй гомдол, мэдээллийн 792 буюу 91.6%-ийг 5 хоногт, 59 буюу 8.4 %-ийг 6 ба түүнээс дээш хоногт, Зөрчлийн шинжтэй гомдол мэдээллийн 2561 буюу 97.7 %-ийг 3 хоногт, 61 буюу 2.3%-ийг 4 ба түүнээс дээш хоногт тус тус шалгаж шийдвэрлэсэн.

2. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг:

2019 оны 10 дугаар сард орон нутгийн хэмжээнд **9883** гэмт хэрэг бүртгэгдсэний **556** буюу **5.6** хувь нь Баянхонгор аймагт бүртгэгдсэн байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үедтэй харьцуулахад 61 нэгжээр буюу 10.8 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг

	2018 оны 10 сар	2019 оны 10 сар	Өсөлт, бууралт	
			тоогоор	Хувиар
Бүртгэгдсэн нийт хэрэг	31525	28599	-2926	-9.3%
Орон нутагт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	9103	9883	780	7.9%
Баянхонгор аймаг гэмт хэрэг	**495**	**556**	**61**	**10.8%**

Баянхонгор сумын багуудад гарсан гэмт хэрэг

Бүртгэгдсэн хэргийн илрүүлэлт: /хувиар/

	2018 оны 10 сар	2019 оны 10 сар	Өсөлт, бууралт /нэгжээр/
Улсын хэмжэнд	31%	38.5%	7.5 нэгжээр өссөн
Орон нутагт	45.3%	48.2%	2.9 нэгжээр өссөн
Баянхонгор аймагт	48.2%	49.2%	**1 нэгжээр өссөн**

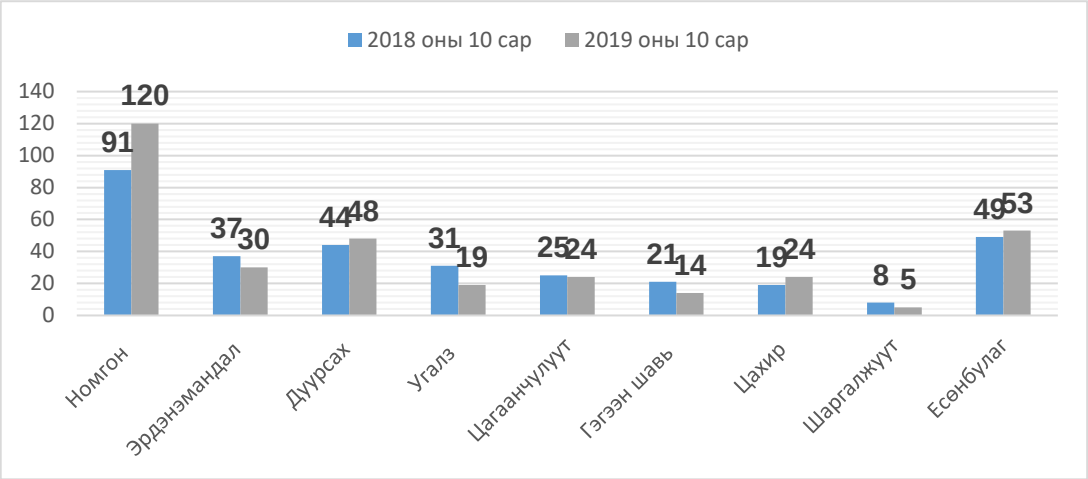

Гэмт хэргийн гаралтыг сумдаар нь харьцуулсан байдал

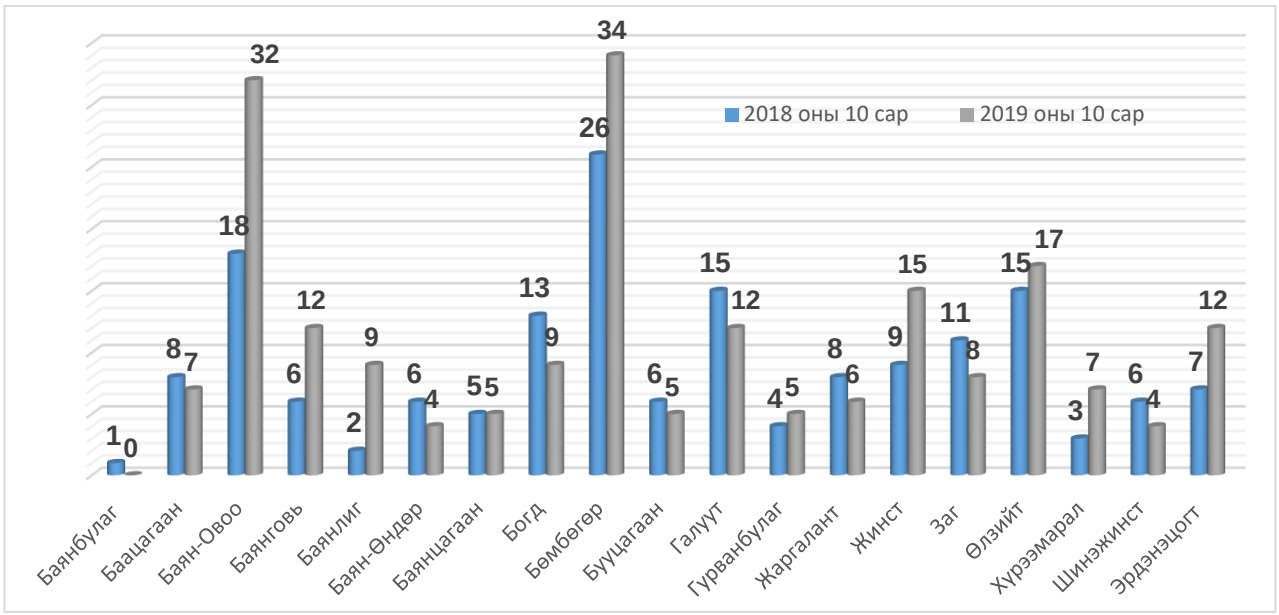

2019 оны эхний 10 сарын байдлаар /өссөн дүнгээр/

Хэргийн ангилал	2018 оны 10 сар	2019 оны 10 сар	Харьцуулалт	
Хүнийг санаатай алах	2	5	3	1.5 дахин
Золгүй учрал	5	7	2	28.6%
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	173	164	-9	-5.2%
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг	20	36	16	80%
Өмчийн хулгай	180	156	-24	-13.3%
Тээврийн хэрэгслийн хулгай	28	8	-20	-71.4%
Мал хулгайлах	30	67	37	1.2 дахин
Дээрэм	6	1	-5	-83.3%
Залилах	29	24	-5	-17.2
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг	3	1	-2	-66.2
ХАБЭГХ	8	22	13	1.8 дахин

Бусад	21	65	44	2.1 дахин

Урьд оны мөн үетэй харьцуулсан үзүүлэлтийг хувиар илэрхийлэн үзвэл:

+Хүнийг санаатай алах 1.5 дахин, Мал хулгайлах гэмт хэрэг 1.2 дахин, Хүний бэлгийн эрх чөлөө халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 80%, Хөдөлгөөний аюулгүй байдал эсрэг гэмт хэрэг 1.8 дахин, Хүний амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх 28.6%-иар, бусад төрлийн гэмт хэрэг 2.1 дахин тус тус өссөн байна.

- Тээврийн хэрэгслийн хулгай 71.4%-хувиар, Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг -13.3%-иар, Дээрэм 83.3%-иар, Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 5.2%-иар, Залилах 17.2-иар, Олон нийтийн аюулгүй байдал ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг 66.2 тус тус буурсан байна.

Гэмт хэрэг үйлдэгдсэн байдал

Гэмт хэрэг үйлдэгдсэн байдал	2018 оны 10 сар	2019 оны 10 сар	Нэгжээр	Өсөлт бууралт /хувиар/
Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас	19	11	-8	-42.1%
Эмэгтэй хүн оролцсон	34	30	-4	11.8%
Хүүхэд оролцсон	17	8	-9	-52.9%
Бүлэглэн гүйцэтгэсэн	49	55	6	11%
Согтуугаар	93	116	23	19.8%

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн үйлдэгдсэн газар

Баянхонгор аймагт бүртгэгдсэн 556 гэмт хэргээс 196 буюу 35.2% нь гэр орон сууц, 83 буюу 14.9% нь гудамж талбайд, 43 буюу 7.7% нь олон нийтийн газар, 27 буюу 4.9% нь төрийн байгууллагад, 25 буюу 4.5% нь төрийн бус байгууллагад 4 буюу 0.7% нь, аж ахуй нэгж байгууллагад 6 буюу 1.1% нь, авто замд 18 буюу 3.2% нь, бусад газарт 154 буюу 27.7% үйлдэгдсэн байна.

Үйлдэгдсэн гараг:

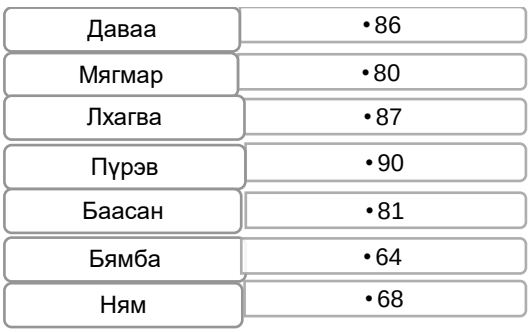

Үйлдэгдсэн цаг:

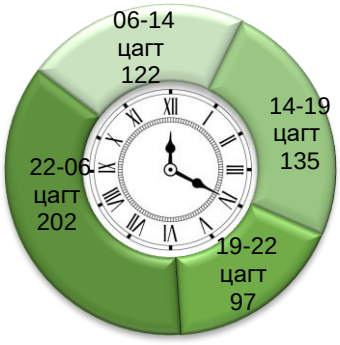

3. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүн:

Энэ хугацаанд нийт 360 хүн шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 51 нэгжээр буюу 14.2 хувиар өссөн бөгөөд 27 эмэгтэй, 11 хүүхэд, 322 эрэгтэй хүн холбогдон шалгагдсан байна.

	Битүүмжилсэн хөрөнгө	Хохирол	Нөхөн төлүүлэлт
2018 оны 10 сар	72.9	711.4	202.3
2019 оны 10 сар	164.5	1106.4	317

3.1. Гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүн, байгууллага:

Гэмт хэргийн улмаас 539 иргэн хохирч, үүнээс 162 хүн гэмтэж, 22 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал гэмтсэн хүн 14 нэгжээр буюу 8.6 %-иар, нас барсан хүн 11 нэгжээр буюу 50 % хувиар өссөн.

Гэмт хэргийн улмаас 1106.4 сая төгрөгийн хохирол учирснаас 317.0 сая төгрөгийг нөхөн төлүүлж, хохирол нөхөн төлүүлэлт өнгөрсөн оны мөн үеэс 63.7%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.

4. Зөрчлийн мэдээ

Баянхонгор аймгийн хэмжээнд 2019 оны 10 дугаар сарын байдлаар 23681 зөрчил бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 6101 нэгжээр буюу 25.8%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. Зөрчлийг **ердийн журмаар /бэлэн бус торгуулийн арга хэмжээгээр/ 21836 зөрчлийг** 430.285.5 **мянган төгрөгөөр,** 1325 **зөрчлийг хялбаршуулан шалгах журмаар шийдвэрлэж** 315.285.0 **мянган төгрөгөөр, нийт 23681 зөрчлийг 779.247.5 мянган төгрөгөөр торгосон.**

305 хүнд баривчлах шийтгэл ногдуулсан нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад -50 нэгжээр буюу -14.1%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна.

542 зөрчлийг торгож, эрх хассан нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 85 нэгжээр буюу 15.7%-иар өссөн байна.

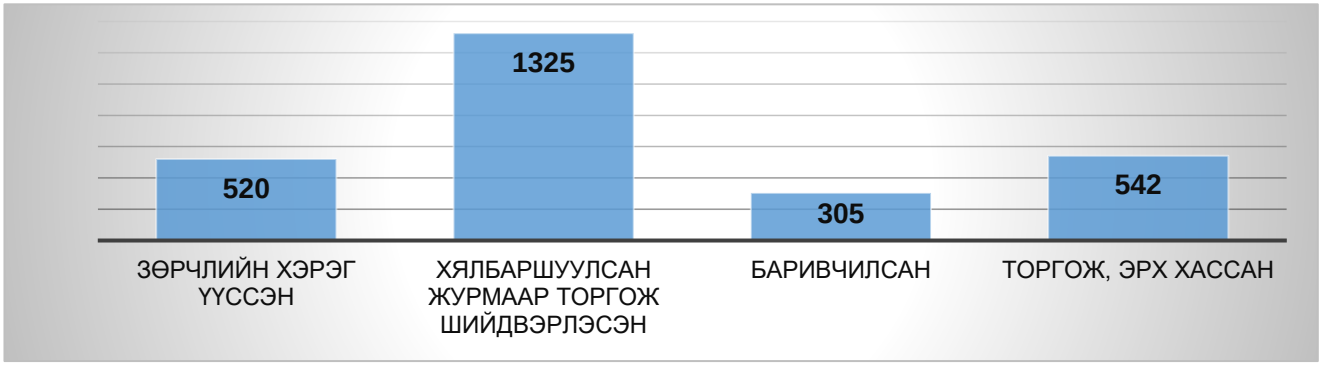

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС